

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی شیراز

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره نظری- عملی»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

عنوان درس: سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی عملی (۱۰۲)

نوع و تعداد واحد: عملی

نام مسؤل درس: دکتر مریم فضلی

مدرس / مدرسان: دکتر مریم فضلی

پیش نیاز/ همزمان: سلامت دهان و دندانپزشکی نظری (۱۰۰)

رشته و مقطع تحصیلی: دندانپزشکی عمومی - دکترای حرفه ای

اطلاعات مسؤل درس:

رتبه علمی: استادیار

رشته تخصصی: PhD سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

محل کار: دانشکده دندانپزشکی

تلفن تماس: ۰۹۱۲۶۱۸۱۳۰۵

نشانی پست الکترونیک: mary_fa_44@yahoo.com

توصیف کلی درس

^۱نوع واحد: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب در برنامه آموزشی

دانشگاه علوم پزشکی وزارت بهداشت جمهوری اسلامی ایران

(انتظار می رود مسؤول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

* نکته: جهت تکمیل این قسمت می توان از توصیف کلی درس در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط استفاده کرد.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

بتواند Evidence based dentistry را در حل مشکلات بالینی دهان و دندان و مشکلات دهان و دندان جامعه به کار برد. آموزش سلامت دهان و دندان متناسب با مشکل را در گروه های مورد نظر بکار برد و رسانه آموزشی مناسب و مقتضی طراحی و از آن استفاده نماید.

* نکته: جهت تکمیل این قسمت می توان از شرح کلی درس در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط استفاده کرد.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر:

❖ در حیطه شناختی:

- مشکلات بالینی و جامعه نگر را در قالب یک سوال طراحی کند.
- مراحل پاسخ به سوال طراحی شده را بیان کند.
- با خواندن یک مقاله تقاطع ضعف و قوت آنرا بیان کند.
- اصول آموزش بهداشت را توضیح دهد.

❖ در حیطه روانی حرکتی:

- کارا و هدفمند بانک های اطلاعاتی را جستجو کند.
- قادر به استفاده از وسایل کمک آموزشی در گروه های هدف باشد.
- یک آموزش سلامت دهان و دندان موثر به گروه هدف مورد نظر ارائه دهد.

* نکته: جهت تکمیل این قسمت می توان از رئوس مطالب در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط و همچنین نظر مدرسین استفاده کرد.

رویکرد آموزشی^۱:

□ مجازی^۲ □ *حضوری □ ترکیبی^۳

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروه های کوچک
- * یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- * یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هممتیان)
- یادگیری مبتنی بر بازی
- سایر موارد نام ببرید کارگاه آموزشی، گردش علمی، ژورنال کلاب.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود.
لطفا نام ببرید

جدول تقویم ارائه درس سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی عملی^۱

روز و ساعت کلاس چهارشنبه ها

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یاددهی- یادگیری	تاریخ ارائه *	نام مدرس / مدرسان
۱	اصول دندانپزشکی مبتنی بر شواهد	کلاس کارگاهی		دکتر مریم فضلی

1. Educational Approach
2. Virtual Approach
3. Blended Approach

دکتر مریم فضلی		کلاس کارگاهی	رسانه های آموزشی	۲
دکتر مریم فضلی		یادگیری مساله محور و مبتنی بر تیم	بخش ۱ کار عملی EBD و PICO	۳
دکتر مریم فضلی		یادگیری مساله محور و مبتنی بر تیم و سخنرانی	گزارش EBD و PICO	۴
دکتر مریم فضلی		ژورنال کلاب	بخش ۲ کار عملی نقد مقاله	۵
دکتر مریم فضلی		ژورنال کلاب	گزارش نقد مقاله	۶
دکتر مریم فضلی		یادگیری مساله محور و مبتنی بر تیم	بخش ۳ کار عملی تهیه رسانه آموزشی	۷
دکتر مریم فضلی		یادگیری مساله محور و مبتنی بر تیم و سخنرانی	ارایه رسانه آموزشی به همراه گزارش مراحل تهیه و نقد آن	۸
دکتر مریم فضلی با هماهنگی آموزش		گردش علمی / حضور در فیلد	بخش ۴ کار عملی ارایه آموزش سلامت دهان به یک گروه هدف	۹
دکتر مریم فضلی		یادگیری مساله محور و مبتنی بر تیم و سخنرانی	ارایه مستند آموزش سلامت دهان و نقد آن	۱۰
دکتر مریم فضلی با هماهنگی آموزش		گردش علمی	دیدار از کارخانه تولید مسواک و خمیر دندان	۱۱

- کلاس های نوجویی و کارگاهی چهارشنبه ها از ساعت ۱۳ تا ۱۶
- حضور در فیلد چهارشنبه های هفته ۲، ۳ و ۴ آذر ماه از صبح ساعت ۸ تا ۱۳ فیلد مدارس ابتدایی
- گردش علمی پنجشنبه هفته آخر ابان ماه

وظایف و انتظارات از دانشجو:

وظایف عمومی دانشجویان و انتظارات در طول دوره نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس^۱

- **انتظارات:** رعایت نظم و ادب و اصول اخلاق در تمام مراحل. حضور کامل در کلاس های عملی (غیبت موجب حذف درس میگردد). رعایت پروتوکل های بهداشتی (استفاده از ماسک، گان و کلاه نوو شیلد) نصب اتیکت نام و نام خانوادگی. انجام منظم تکالیف و ارائه گزارش در موعد مقرر.
- **مجازها:** خوردن و اشامیدن حین انجام تکالیف گروهی
- **محدودیت ها:** استفاده از موبایل، خوردن و اشامیدن در کلاس های حضوری و در حضور بیمار و آموزش در فیلد ممنوع است. حضور در کلاس های عملی با روپوش استفاده شده در بخش های دیگر ممنوع است. حضور در فیلد با روپوش سفید تمیز و اتیکت نام و نام خانوادگی

روش ارزیابی دانشجو:

▪ ذکر نوع ارزیابی:

- ارزیابی تکوینی (سازنده)^۲ *
- ارزیابی تراکمی (پایانی)^۳

سهم ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی و سهم نمره اساتید دوره

(می تواند به صورت جدول ارائه گردد.)

رعایت مقررات و پایبندی به نظم و انضباط	۲ نمره *	
ارایه گزارش EBD	۵ نمره	لاگ بوک و گزارش
نقد مقاله	۱ نمره	
تهیه رسانه آموزشی	۷ نمره	لاگ بوک و گزارش
ارایه سناریوی آموزش سلامت دهان و دندان ۱ گروه هدف به صورت فیلم	۵ نمره	

- * این ۲ نمره تشویقی دانشجویان منظم است و بدیهی است بی نظمی و اخلاص در روند کلاس و غیبت حتی یک جلسه میتواند سبب حذف درس گردد.

* نکته: ذکر روش ارزیابی دانشجو (شفاهی، کتبی (چهارگزینه ای، درست نادرست، باز پاسخ و غیره)، آزمون های ساختارمند عینی مانند: OSCE، OSLE و غیره) و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار با استفاده از ابزارها (مانند: لاگ بوک، کارپوشه، DOPS) *

* نکته: ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو (جدول سهم نمره براساس طراحی روش ارزیابی دانشجو)

^۱ وظایف عمومی می توانند در همه انواع دوره های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

2 . Formative Evaluation
3 . Summative Evaluation

دانشگاه علوم پزشکی تهران

* نکته: در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

• توصیه‌های ایمنی شامل:

رعایت پروتوکل‌های بهداشتی (استفاده از ماسک، کلاه و گان نو حین آموزش) و رعایت نکات ایمنی در رفت و آمد به فیلد رفت از دانشکده به محل فیلد و برگشت از محل فیلد به دانشکده صرفاً با وسیله نقلیه دانشکده امکان پذیر است و دانشجویان حق استفاده از وسیله شخصی را ندارند. بدیهی است در غیر اینصورت ضمن بر خورد با خطای عواقب آن به عهده دانشجو خواهد بود.

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وب سایت‌های مرتبط می‌باشد.

الف) کتب:

- 1- *Essential of Dental Public Health, Daly B, et al. (Chapters: 1, 2, 3, 9, 10, 11) Last Edition*
- 2- *Jong's Community Dental Health, Gluck M and Morgan stein WM, (Chapters: 1, 8, 11) Last Edition*

ب) مقالات:

ج) محتوای الکترونیکی:

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر

نکات کاربردی طرح دوره های نظری / عملی

پیامدهای یادگیری

پیامدهای یادگیری، ترکیبی از دانش، نگرش، مهارت ها و به طور کلی ویژگی هایی هستند که میخواهیم دانشجویان ما در انتهای دوره داشته باشند. در واقع به لحاظ ساختاری، پیامدهای یادگیری جملاتی هستند که توصیف می کنند در انتهای دوره چه انتظاری از دانشجو داریم و به عبارت دیگر دانشجو در انتهای دوره چه چیزی را باید بداند، درک کند و قادر به انجام آن باشد. برای مثال دانشجوی دکترای تخصصی ... در پایان دوره ... باید بتواند ضمن آگاهی بر ضوابط پژوهش اخلاقی، اصول مرتبط را در استفاده از منابع اطلاعاتی منتشر شده، منتشر نشده و الکترونیکی به کار بندد.

فعالیت های یاددهی - یادگیری

منظور از فعالیت های یاددهی، مجموعه فعالیت هایی است که استادان و دستیاران ارشد در هنگام ایفای نقش استادی، به منظور آموزش بهینه کارآموزان/ کارورزان و فراگیران بر عهده دارند. در این میان، استفاده از راهبردهای یاددهی - یادگیری متمرکز بر روش های فعال و تعاملی، موجب تقویت انگیزه و محوریت یادگیرندگان خواهد شد. نظیر بحث در گروه های کوچک، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مبتنی بر تیم و روش های خودآموزی و آموزش الکترونیکی.

و منظور از فعالیت های یادگیری، مجموعه فعالیت هایی است که کارآموزان/ کارورزان و فراگیران به منظور ارتقای دانش و مهارت در هر یک از چرخش ها، موظف به انجام آنها هستند.

به عنوان مثال: شرکت فعال در راند^۱، گراند راند^۲ و ژورنال کلاب^۳، ارائه کنفرانس های آموزشی^۴، انجام پروژه و ارائه مباحث در قالب سمینار و سایر موارد

روش های ارزیابی فراگیران

ارزیابی فراگیران و کارآموزان/ کارورزان به صورت تکوینی (در طول دوره آموزشی و با هدف ارائه بازخورد و اصلاح عملکرد فراگیر و یا با اختصاص سهمی از نمره نهایی به آن، تأثیرگذار در ارزیابی پایانی دانشجو) و پایانی (در پایان دوره آموزشی به منظور تصمیم گیری و قضاوت در خصوص میزان یادگیری فراگیر) و با بهره مندی از انواع روش های ارزیابی صورت می پذیرد:

- ارزیابی دانش نظری با استفاده از انواع آزمون های کتبی اعم از تشریحی، صحیح و غلط، چند گزینه ای، جور کردنی، استدلال محور و ... انجام می گردد.

2. Grand Round
3. Journal Club
4. Didactic Conferences

- **ارزیابی عملکردی^۱** در محیط های شبیه سازی شده برای مثال با استفاده از آزمون بالینی ساختارمند عینی (OSCE)^۲ به عنوان یکی از مصادیق بارز آزمون های ویژه ارزیابی عملکرد می باشد.

نکته: بر طبق برنامه آموزشی دوره های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه ریزی دوره پزشکی عمومی، سهم ارزیابی نظری در دوره کارآموزی نباید بیش از ۵۹ درصد نمره نهایی ارزیابی کارآموزان بوده و در دوره کارورزی نباید بیش از ۲۵ درصد نمره نهایی ارزیابی را به خود اختصاص دهد.

- **ارزیابی در محیط کار^۳** شامل فعالیت هایی است که فراگیران به طور مستقل و یا با راهنمایی استاد در محیط های کار واقعی و آزمایشگاه انجام می دهند. نظیر انجام کارهای عملی مختلف و با استفاده از انواع روش های ارزشیابی در محیط کار مانند:

- ارزشیابی ۳۶۰ درجه^۴
- بررسی پورت فولیو^۵ و لاگ بوک^۶
- استفاده از Global rating form، DOPS، Mini-CEX و سایر موارد با هدف ارزیابی در طول دوره (ارزیابی تکوینی)

Global rating form: این روش در پایان هر چرخش بالینی، توسط عضو هیأت علمی مربوط، در خصوص ابعاد مختلف توانمندی های مورد انتظار دانشجو به صورت کلی، انجام می شود و برطبق برنامه های آموزشی مصوب دوره پزشکی عمومی، در دوره کارآموزی، سهم اختصاص یافته به این روش ارزیابی، حداکثر ۵۰٪ ارزیابی نهایی کارآموز و در دوره کارورزی، حداقل ۴۰٪ و حداکثر ۷۵٪ ارزیابی نهایی کارورز می باشد. این شکل از ارزیابی نیاز به مجموعه روشنی از شاخص های عملکردی دارد که با توجه به ارتباطی که با توانمندی های مورد انتظار برای فراگیران دارند، از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشند. در این روش، عملکرد فراگیر با استفاده از یک مقیاس درجه بندی، در هر یک از حوزه های توانمندی، مورد ارزیابی قرار گرفته و به او امتیاز داده می شود.

Direct Observation Procedural of Skill: مشاهده مستقیم مهارتهای بالینی به عنوان روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون،

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می انجامد.

Mini Clinical Evaluation Exercise : در این نوع آزمون، یکی از اعضای هیأت علمی، عملکرد فراگیر را در مواجهه با بیمار مشاهده می کند و سپس با استفاده از مقیاس درجه بندی به هر کدام از توانمندی های فراگیر، در فرمی که به همین منظور تهیه شده است، نمره می دهد. در این نوع آزمون انتظار می رود عملکرد فراگیر در طول ترم در چند مواجهه و با استفاده از ارزیابان متفاوت، ارزیابی گردد.

2. Objective Structured Clinical Examination (OSCE)
3. Work place Based Assessment
4. Multi Source Feedback (MSF)
5. Portfolio
6. Logbook

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه علوم پزشکی ایران